

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ
Δ/ΝΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ Γ' ΕΙΔΙΚΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Λέκκα 23-25
Ταχ. Κώδικας: 105 62
Πληροφορίες: Ε. Αδάμης
Τηλ.: 2103258183
E-mail : e.adamis@minfin.gr

**Προς :Υπηρεσία Συντονισμού του
Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και
Οικονομικών
Γραφείο Νομικών και Κοινοβουλευτικών
Θεμάτων
Χ. Τρικούπη 6-10
Email : yp.synt.grammateia@minfin.gr**

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην Ερώτηση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου με αρ. πρωτ. 3072/12.02.2026

Σε απάντηση της εν θέματι Ερώτησης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου του Ανεξάρτητου Βουλευτή κου Μανούσου Γεωργίου, με θέμα: «Υπερκέρδη τραπεζών, προμήθειες και περιορισμένη πραγματική πιστωτική επέκταση», σε σχέση με τα ζητήματα που τίθενται σε αυτήν, και στο βαθμό που αυτά εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Γενικής Γραμματείας Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Στο πλαίσιο ενίσχυσης της διαφάνειας και του ανταγωνισμού στον χρηματοπιστωτικό τομέα, λήφθηκαν νέες θεσμικές πρωτοβουλίες για τον περιορισμό των τραπεζικών προμηθειών και τη διεύρυνση των διαθέσιμων μεθόδων πληρωμής.

Α. Αναφορικά με τις προμήθειες και τις χρεώσεις των τραπεζών:

Ειδικότερα, με το άρθρο 48 του ν. 5167/2024 εισήχθησαν παρεμβάσεις για την απαγόρευση ή τον περιορισμό των προμηθειών και λοιπών χρεώσεων που επιβάλλουν οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών της παρ. 2 του άρθρου 1 και του άρθρου 4 του ν. 4537/2018 (Α' 84), με έδρα ή εγκατάσταση στην Ελλάδα, ή από επιχειρήσεις ή νομικές οντότητες που εκμεταλλεύονται αυτόματες

ταμειολογιστικές μηχανές (ATM), στις συναλλαγές φυσικών προσώπων, ιδιωτών, ατομικών επιχειρήσεων και ελεύθερων επαγγελματιών. Το άρθρο 48 του ν. 5167/2024, όπως τροποποιήθηκε και ενισχύθηκε με το άρθρο 271 του ν. 5222/2025 (Α' 134), έχει διαμορφωθεί ως εξής:

Δεν επιβάλλεται προμήθεια σε εντολές πληρωμής που εκτελούνται μέσω ψηφιακών δικτύων (web banking, mobile banking, internet banking), καθώς και σε πάγιες εντολές πληρωμής, όταν αυτές αφορούν την εξόφληση οφειλών και λογαριασμών προς το Δημόσιο, τα ασφαλιστικά ταμεία, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και λοιπούς φορείς της κυβέρνησης, καθώς και προς εταιρείες παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, ύδρευσης, τηλεπικοινωνιών και ασφαλιστικές επιχειρήσεις.

Μηδενισμός των προμηθειών στις παρακάτω περιπτώσεις αναλήψεων μετρητών από ATM: (α) όταν υπάρχει μόνο ένα ATM σε δημοτική κοινότητα ή σε δήμο που αποτελείται από δημοτικές ενότητες, (β) όταν η ανάληψη γίνεται από ATM που διαχειρίζεται πάροχος υπηρεσιών πληρωμών, με κάρτα εκδοθείσα από πάροχο-μέλος της ΔΙΑΣ Α.Ε., και (γ) όταν η ανάληψη γίνεται από ATM που εκμεταλλεύεται επιχείρηση ή νομική οντότητα, με κάρτα εκδότη που συμμετέχει στη διοίκηση ή στο κεφάλαιο της συγκεκριμένης επιχείρησης ή νομικής οντότητας.

Επιπλέον, δεν επιβάλλεται καμία προμήθεια ή χρέωση για ερωτήσεις υπολοίπου λογαριασμού σε ATM, συμπεριλαμβανομένων αυτών που ανήκουν σε τρίτους παρόχους (Operators), καθώς και για φορτίσεις και αποφορτίσεις προπληρωμένων καρτών έως 100 ευρώ ημερησίως, εφόσον διενεργούνται μέσω ψηφιακών δικτύων πληρωμής (web/mobile/internet banking), συμπεριλαμβανομένων και πάγιων εντολών πληρωμής τους.

Παράλληλα, εισάγεται οριζόντιο ανώτατο όριο προμήθειας 1,50 ευρώ για ανάληψη μετρητών από οποιοδήποτε ATM, ανεξάρτητα αν ανήκει σε πάροχο υπηρεσιών πληρωμών ή σε τρίτο πάροχο (operator), εκτός εάν πρόκειται για αναλήψεις στις εξής περιπτώσεις: (α) μόνο ένα ATM σε δημοτική κοινότητα ή δήμο που αποτελείται από δημοτικές ενότητες, (β) ATM διαχειριζόμενο από πάροχο υπηρεσιών πληρωμών με κάρτα εκδοθείσα από μέλος της ΔΙΑΣ Α.Ε., ή (γ) ATM εκμεταλλευόμενο από επιχείρηση ή νομική οντότητα με κάρτα εκδότη που συμμετέχει στη διοίκηση ή στο κεφάλαιο της συγκεκριμένης επιχείρησης/νομικής οντότητας, ενώ παράλληλα δεν επιβάλλεται καμία προμήθεια ή χρέωση για ερωτήσεις υπολοίπου λογαριασμού, συμπεριλαμβανομένων και αυτών σε ATM τρίτων παρόχων (Operators).

Περαιτέρω, οι προμήθειες και οι κάθε είδους χρεώσεις των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών και των επιχειρήσεων ή νομικών οντοτήτων που εκμεταλλεύονται ATM, για τις ακόλουθες συναλλαγές δεν υπερβαίνουν, ανά συναλλαγή, το ποσό:

- α) των πενήντα λεπτών (0,50) του ευρώ για αποστολή χρημάτων (εξερχόμενο έμβασμα),
- β) των πενήντα λεπτών (0,50) του ευρώ για λήψη χρημάτων (εισερχόμενο έμβασμα).

Οι περ. α) και β) ισχύουν για φυσικά πρόσωπα, ιδιώτες, ατομικές επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες, για ποσά έως πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ ημερησίως και αφορούν στην απλή μεταφορά πίστωσης, καθώς και στην άμεση μεταφορά πίστωσης (SEPA/άμεσος διακανονισμός), από μία τράπεζα σε άλλη τράπεζα του εσωτερικού μέσω ψηφιακών δικτύων πληρωμής (web/mobile/internet banking). Επιπλέον, καθώς η πλειονότητα των συναλλαγών μέσω μηχανημάτων πληρωμών (POS) πραγματοποιείται με χρεωστικές ή πιστωτικές κάρτες, σημειώνεται ότι το ύψος της τελικής προμήθειας των εν λόγω συναλλαγών αποτελεί άθροισμα επιμέρους προμηθειών και συγκεκριμένα περιλαμβάνει:

α) τη διατραπεζική προμήθεια σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 3 και 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2015/751 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ο οποίος αποτελεί δεσμευτική και νομοθετική πράξη και ισχύει σε όλα τα κράτη – μέλη

β) τις προμήθειες των σχημάτων καρτών (π.χ. Visa, Mastercard),

γ) τις προμήθειες των τεχνικών παρόχων, που συμμετέχουν στην εκκαθάριση των συναλλαγών, και

δ) τη χρέωση του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών που εκτελεί την αποδοχή της πράξης πληρωμής.

Το ύψος της προμήθειας ορίζεται με τις διατάξεις του ανωτέρω Κανονισμού, ως ποσοστό επί της αξίας κάθε συναλλαγής και τηρείται καθολικά στην Ευρωπαϊκή Ένωση με ευθύνη των διεθνών σχημάτων (Visa, Mastercard κλπ) τα οποία έχουν συμμορφωθεί από χρόνια. Επιπρόσθετα, με το άρθρο 50 του ν. 5167/2024 τροποποιείται η παράγραφος 1 του άρθρου 64 του ν. 5108/2024, αυξάνοντας το ανώτατο όριο συναλλαγών από δέκα (10) ευρώ σε είκοσι (20) ευρώ, για συγκεκριμένες κατηγορίες εμπορών της «Μικρής Λιανικής». Η αύξηση αυτή αφορά συναλλαγές που πραγματοποιούνται με χρεωστικές, πιστωτικές και προπληρωμένες κάρτες ιδιωτών. Το άρθρο αυτό διευρύνει το πεδίο εφαρμογής των ανώτατων ορίων προμήθειας για συναλλαγές με κάρτες, καλύπτοντας πλέον συναλλαγές έως και 20 ευρώ σε συγκεκριμένες μικρές επιχειρήσεις λιανικής πώλησης, με στόχο τη μείωση του κόστους για αυτές τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές.

Στο ίδιο πλαίσιο ενισχύεται και η χρήση του συστήματος IRIS. Προς την ίδια κατεύθυνση κινείται και η συμφωνία μεταξύ των τραπεζών και της ΔΙΑΣ, όπου διπλασιάζονται τα δύο διακριτά όρια μεταφορών πίστωσης ανάμεσα σε φυσικά πρόσωπα (P2P) και προς πληρωμή ελεύθερων επαγγελματιών και ατομικών επιχειρήσεων (P2B). Από τον Ιανουάριο του 2026, το ημερήσιο όριο για συναλλαγές IRIS P2P αυξάνεται από 500 σε 1.000 ευρώ, με ανώτατο μηνιαίο όριο 5.000 ευρώ, όπως και το ημερήσιο όριο για συναλλαγές IRIS P2B αυξάνεται επίσης από 500 σε 1.000 ευρώ. Για τις επιχειρήσεις, είναι ένα επιπλέον μέσο πληρωμών, το οποίο παρέχει σημαντικά χαμηλότερες χρεώσεις έναντι των πιστωτικών καρτών. Από την 1η Δεκεμβρίου του 2025 η αποδοχή του

συστήματος IRIS είναι υποχρεωτική σε όλα τα εμπορικά καταστήματα, φυσικά και ηλεκτρονικά. Οι καταναλωτές έχουν τη δυνατότητα να πληρώνουν για ένα αγαθό ή μία υπηρεσία απευθείας από το λογαριασμό τους, εντός δευτερολέπτων, χωρίς καμία απολύτως χρέωση. Οι επιχειρήσεις λαμβάνουν σχεδόν αυτόματα τα χρήματα, με προμήθεια μικρότερη από εκείνη των τραπεζών. Συνεπώς, με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η μείωση του συνολικού κόστους των συναλλαγών, η παροχή αυξημένης ευελιξίας και η διεύρυνση των εναλλακτικών μεθόδων πληρωμής προς τους πολίτες και τους επαγγελματίες.

Β. Αναφορικά με τα τραπεζικά επιτόκια:

Τα ζητήματα τιμολογιακής πολιτικής των επιτοκίων καταθέσεων και χορηγήσεων αποτελούν μέρος της επιχειρηματικής πολιτικής των τραπεζών και διαμορφώνονται με βάση επιχειρηματικά κριτήρια στο πλαίσιο της ανοικτής αγοράς και του ελεύθερου ανταγωνισμού. Η Ελλάδα, ως κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, λειτουργεί εντός των κανόνων που διέπουν το ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα και τη νομισματική πολιτική της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (Ε.Κ.Τ.). Στο πλαίσιο αυτό, τα πιστωτικά ιδρύματα καθορίζουν τα επιτόκια καταθέσεων και δανείων λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες της οικονομίας, το επίπεδο του ανταγωνισμού και το κόστος χρηματοδότησής τους, ενώ η λειτουργία τους τελεί υπό την εποπτεία της Ε.Κ.Τ. και της Τράπεζας της Ελλάδος. Σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, από τα μέσα του 2024 τα επιτόκια νέων δανείων προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις παρουσιάζουν πτωτική πορεία και τείνουν να συγκλίνουν προς τα αντίστοιχα της Ευρωζώνης.

Απαραίτητη προϋπόθεση για το σύνολο των συναλλαγών με τα πιστωτικά ιδρύματα είναι η σαφής και έγκαιρη ενημέρωση του συναλλασσόμενου για το ύψος των επιτοκίων καταθέσεων και δανεισμού πριν από τη σύναψη οποιασδήποτε σύμβασης συνεργασίας, κατάθεσης χρημάτων ή δανεισμού.

Σύμφωνα με το Καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος, όπως κυρώθηκε με τον ν. 3424/1927 (Α' 298) και ιδίως το άρθρο 55Α αυτού, αρμόδια εποπτική αρχή για το τραπεζικό σύστημα είναι η Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία ασκεί εποπτεία με σκοπό, μεταξύ άλλων, τη διασφάλιση της διαφάνειας των διαδικασιών και των όρων των συναλλαγών. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα της Ελλάδος έχει εκδώσει την υπ' αριθ. 2501/31.10.2002 Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος (ΠΔ/ΤΕ) με θέμα «Ενημέρωση των συναλλασσόμενων με τα πιστωτικά ιδρύματα για τους όρους που διέπουν τις συναλλαγές τους» (Α' 277/2002), η οποία συμπληρώθηκε με τις αποφάσεις της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων (ΕΤΠΘ) 178/3/19.07.2004, 234/20/11.12.2006, 243/2/16.05.2007, 259/4/02.05.2008 και 263/2/21.07.2008.

Βάσεις της εν λόγω πράξης, τα πιστωτικά ιδρύματα «στην περίπτωση μονομερούς τροποποίησης των όρων των συμβάσεων, όπου αυτή επιτρέπεται, γνωστοποιούν στους αντισυμβαλλόμενους τις σχετικές μεταβολές των αρχικών όρων είτε με γενική είτε με εξατομικευμένη ενημέρωση και προαναγγέλλουν και στις δύο περιπτώσεις την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής των νέων όρων. Παρέχεται προθεσμία τουλάχιστον 30 ημερών για την αποδοχή των όρων ή την καταγγελία της σύμβασης, βάσει των σχετικών όρων της σύμβασης που θα πρέπει να έχουν διατυπωθεί με τρόπο σαφή και κατανοητό» (Ενότητα Γ' παρ.1 περ. ε').

Το εν λόγω σημείο τροποποιήθηκε από την Απόφαση της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων 234/2006 (Β' 1872), ως εξής: από τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα «σε περίπτωση μεταβολής όρου της σύμβασης με μονομερή ενέργεια του πιστωτικού ιδρύματος, η πληροφόρηση του αντισυμβαλλομένου του πιστωτικού ιδρύματος θα παρέχεται σε εξατομικευμένη βάση. Διευκρινίζεται ότι η ρύθμιση αυτή δεν αφορά τις περιπτώσεις στις οποίες τα κύρια χαρακτηριστικά της λειτουργίας των συμβατικών όρων, κατά την αρχική και την μετέπειτα εφαρμογή τους, προσδιορίζονται με σαφήνεια (όπως για τον τρόπο μεταβολής του κυμαινόμενου επιτοκίου)». Στο ίδιο σημείο αναφέρεται η απόφαση ΕΤΠΘ 178/3/2004 παρ. 5 εδ. β, με την οποία διευκρινίζεται ότι: «Η πρόβλεψη στη σύμβαση δυνατότητας μονομερούς τροποποίησής της από το πιστωτικό ίδρυμα (Κεφ. Γ παρ. 1 εδ. ε της ΠΔ/ΤΕ 2501/2002) οφείλει να συνοδεύεται από τον καθορισμό ειδικών και εύλογων κριτηρίων.» Επιπλέον, ως προς την ενημέρωση των πελατών και τη διασφάλιση της διαφάνειας στους όρους των τραπεζικών συναλλαγών, η Τράπεζα της Ελλάδος έχει εκδώσει δύο νέες Πράξεις της Εκτελεστικής Επιτροπής, ήτοι τις ΠΕΕ 237/2/25.11.2024 (Β' 6591) και ΠΕΕ 237/3/25.11.2024 (Β' 6591), οι οποίες είναι διαθέσιμες στον ιστότοπό της. Σύμφωνα με τις εν λόγω πράξεις, η Τράπεζα υποχρεούται να δημοσιεύει στην ιστοσελίδα της: α) τα επιτόκια καταθέσεων β) τα επιτόκια πιστώσεων στεγαστικής και καταναλωτικής πίστης, περιλαμβανομένων των πιστωτικών καρτών γ) τις προμήθειες και τα λοιπά έξοδα που χρεώνονται για τις ανωτέρω πιστώσεις καθώς και δ) τις χρεώσεις, τις προμήθειες και τα τέλη που συνδέονται με λογαριασμούς πληρωμών. Οι ανωτέρω πίνακες δημοσιεύονται τηρούνται, ενημερώνονται και δημοσιεύονται στην ακόλουθη ιστοσελίδα της Τράπεζας της Ελλάδος: (<https://www.bankofgreece.gr/kiries-leitourgies/epopteia/pistwtika-idrymata/pinakes-sygkrishs-telwn-kai-epitokiwn-promhtheiwn>). Επιπλέον, σύμφωνα με την Πράξη εκτελεστικής Επιτροπής 157/1/2.4.2019 της Τράπεζας της Ελλάδος, τα πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να διαθέτουν διαδικασίες υποβολής παραπόνων ή εξέτασης διαφορών οι οποίες γνωστοποιούνται στους συναλλασσόμενους με τρόπο σαφή και κατανοητό. Το αποτέλεσμα της εξέτασης και η σχετική θέση του ιδρύματος γνωστοποιείται στους συναλλασσόμενους εντός 45 ημερών από τη λήψη των παραπόνων.

Περαιτέρω, στο πλαίσιο ενίσχυσης του ανταγωνισμού στην αγορά πιστωτικών προϊόντων, το ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο επεκτείνει τη δυνατότητα παροχής πιστώσεων σε μη τραπεζικά ιδρύματα, υπό αυστηρούς εποπτικούς όρους. Με τον ν. 4261/2014 ρυθμίζεται η λειτουργία των Εταιρειών Παροχής Πιστώσεων (ΕΠΠ), με κύριο σκοπό την παροχή πιστώσεων, υπό την άδεια και την εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδος. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο θεσμός των Μικροχρηματοδοτήσεων, όπως θεσμοθετήθηκε με τον ν. 4701/2020, ο οποίος απευθύνεται κυρίως σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και πολύ μικρές επιχειρήσεις. Ο νόμος επιδιώκει να στηρίξει την επαγγελματική δραστηριότητα (όπως η έναρξη ή η επέκταση μιας επιχείρησης), να καλύψει λειτουργικές ή επενδυτικές ανάγκες και να βοηθήσει νέους, ανέργους, μετανάστες, γυναίκες και αγρότες. Παράλληλα, περιλαμβάνει διατάξεις για παρακολούθηση και τακτική αξιολόγηση, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική λειτουργία του πλαισίου. Στο ίδιο πλαίσιο, ο ν. 5072/2023 (άρθρο 42) εισάγει τη δυνατότητα χορήγησης πιστώσεων και από μη τραπεζικά ιδρύματα, τις Εταιρείες Παροχής Πιστώσεων (ΕΠΠ), υπό την προϋπόθεση της τήρησης αυστηρού εποπτικού πλαισίου. Στόχος είναι η ενίσχυση της διαφάνειας και του ανταγωνισμού στην αγορά πιστωτικών προϊόντων και με προσδοκώμενο αποτέλεσμα τη μείωση των επιτοκίων, τη διεύρυνση των διαθέσιμων χρηματοδοτικών επιλογών και την αύξηση του δανεισμού. Η Τράπεζα της Ελλάδος επιβλέπει τη λειτουργία των εν λόγω μη τραπεζικών ιδρυμάτων, διασφαλίζοντας την τήρηση των απαιτούμενων προτύπων κεφαλαιοποίησης, εταιρικής διακυβέρνησης και διαχείρισης κινδύνων.

Οι ανωτέρω παρεμβάσεις αποσκοπούν στη μείωση του κόστους συναλλαγών για τα φυσικά και νομικά πρόσωπα και εντάσσονται στο ευρύτερο πλαίσιο της στρατηγικής για την ενίσχυση της διαφάνειας και του υγιούς ανταγωνισμού στο τραπεζικό σύστημα. Στοχεύουν στη βελτίωση της ενημέρωσης και της προστασίας των φυσικών και νομικών προσώπων, καθώς και στη διεύρυνση των διαθέσιμων επιλογών χρηματοδότησης. Παράλληλα, προσφέρουν εναλλακτικές λύσεις πέρα από τις παραδοσιακές τραπεζικές μορφές δανεισμού, επιτρέποντας σε πολίτες και επιχειρήσεις να επιλέγουν πιο συμφέρουσες χρηματοδοτικές προτάσεις. Με τον τρόπο αυτό ενισχύεται η πρόσβαση στη χρηματοδότηση και προωθείται η συνολική οικονομική σταθερότητα.

Γ. Αναφορικά με την πιστωτική επέκταση

Η χορήγηση τραπεζικών πιστώσεων προς τις επιχειρήσεις υπήρξε ισχυρή την περίοδο 2024-2025, ευθυγραμμιζόμενη με την υποκείμενη οικονομική ανάπτυξη και τη μείωση των επιτοκίων. Οι συνθήκες χρηματοδότησης έχουν σταδιακά χαλαρώσει, ακολουθώντας τις μειώσεις των επιτοκίων πολιτικής της ΕΚΤ και τις μειώσεις των αποδόσεων των ομολόγων.

Σύμφωνα με την Έκθεση Νομισματικής Πολιτικής (Δεκεμβρίου 2025) της Τράπεζας της Ελλάδος, κατά το έτος 2025 τα τραπεζικά επιτόκια στην Ελλάδα παρουσίασαν σταδιακή αποκλιμάκωση, αντανakλώντας τη χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ. Η μείωση αυτή ήταν πιο αισθητή στα επιτόκια των επιχειρηματικών δανείων, ενώ στα δάνεια προς νοικοκυριά η προσαρμογή ήταν πιο αργή και περιορισμένη, γεγονός που συνδέεται με τη διαφορετική διάρθρωση και τον κίνδυνο των χαρτοφυλακίων.

Η αποκλιμάκωση του κόστους δανεισμού συνδέεται άμεσα με την ενίσχυση της πιστωτικής επέκτασης, καθώς χαμηλότερα επιτόκια διευκολύνουν τη ζήτηση για δάνεια και αυξάνουν τη χρηματοδότηση της οικονομίας. Κατά συνέπεια, η αποκλιμάκωση των επιτοκίων το 2025 συνέβαλλε στην επιτάχυνση της πιστωτικής επέκτασης προς τις επιχειρήσεις, καθώς αυξήθηκε η ζήτηση για χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων και κεφαλαίου κίνησης.

Ειδικότερα, ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των τραπεζικών δανείων προς τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις (ΜΧΕ) το δεκάμηνο Ιανουαρίου-Οκτωβρίου 2025 επιταχύνθηκε και διαμορφώθηκε κατά μέσο όρο σε 16,0%, έναντι μέσης τιμής 8,5% το αντίστοιχο δεκάμηνο του 2024. Παράλληλα η ακαθάριστη ροή δανείων προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (502 εκατ. ευρώ) αυξήθηκε αντίστοιχα κατά 11,2%. Τέλος, το μέσο μηνιαίο υπόλοιπο της τραπεζικής χρηματοδότησης χωρίς καθορισμένη διάρκεια (δηλ. των πιστωτικών γραμμών και άλλων διευκολύνσεων) προς τις ΜΧΕ αυξήθηκε κατά 15,0% ή 1,4 δις. ευρώ το πρώτο δεκάμηνο του 2025 σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2024.

Η ευρωστία της πιστωτικής επέκτασης προς τις επιχειρήσεις αντανakλά την τόνωση της ζήτησης τραπεζικών δανείων, εξαιτίας της ανόδου της οικονομικής δραστηριότητας και της μείωσης των τραπεζικών επιτοκίων δανεισμού. Όσον αφορά τις εξελίξεις στην πλευρά της προσφοράς τραπεζικών πιστώσεων, οι ελληνικές τράπεζες συγκέντρωσαν στο διάστημα Ιανουαρίου-Οκτωβρίου 2025 σημαντικά κεφάλαια κυρίως από εισροές καταθέσεων πελατών, αλλά και από τη διατραπεζική αγορά του εξωτερικού, καθώς και μέσω της έκδοσης ομολόγων.

Ταυτόχρονα, η άντληση ρευστότητας από το Ευρωσύστημα μειώθηκε την ίδια περίοδο και το συνολικό υπόλοιπο δανεισμού από το Ευρωσύστημα έχει φθάσει πλέον σε πολύ χαμηλό επίπεδο. Τη χορήγηση δανείων από τις τράπεζες προς τις επιχειρήσεις υποστήριξαν σημαντικά και φέτος τα προγράμματα συγχρηματοδότησης και εγγυοδοσίας του Ομίλου ΕΤΕπ καθώς και της ΕΑΤ.

Επιπρόσθετα, η πίστη προς τα νοικοκυριά εμφάνισε σταδιακά σημάδια ανάκαμψης, αν και με πιο συγκρατημένο ρυθμό, λόγω παραγόντων όπως το διαθέσιμο εισόδημα και τα αυστηρότερα πιστοδοτικά κριτήρια.

Ο ετήσιος ρυθμός συρρίκνωσης των τραπεζικών δανείων προς τα νοικοκυριά τους δέκα πρώτους μήνες του 2025 περιορίστηκε και τελικά μεταστράφηκε από αρνητικές σε θετικές τιμές – για πρώτη φορά μετά τον Οκτώβριο του 2010. Για όλο το δεκάμηνο κατά μέσο όρο ο ρυθμός μεταβολής έφθασε σε ελαφρώς θετική τιμή (0,3%), έναντι αρνητικής μέσης τιμής (-1,1%) το ίδιο διάστημα του 2024 (Οκτώβριος 2025: 1,7%, Δεκέμβριος 2024: -0,5%). Η εξέλιξη αυτή αντανακλά την περαιτέρω υποχώρηση του ρυθμού συρρίκνωσης των στεγαστικών δανείων σε μηδέν τον Οκτώβριο, καθώς και την επιτάχυνση του ρυθμού ανόδου της καταναλωτικής πίστης, ο οποίος ήδη από το 2024 έχει ισχυροποιηθεί και ανήλθε σε 6,6% τον Οκτώβριο. Η μέση μηνιαία ακαθάριστη ροή των καταναλωτικών δανείων καθορισμένης διάρκειας καθώς και των στεγαστικών αυξήθηκε το διάστημα Ιανουαρίου-Οκτωβρίου 2025 έναντι του ίδιου δεκαμήνου του 2024 (καταναλωτικά δάνεια: 159 εκατ. Ευρώ από 144 εκατ. ευρώ, στεγαστικά δάνεια: 163 εκατ. ευρώ από 112 εκατ. ευρώ).

Η ανοδική πορεία της καταναλωτικής πίστης συνάδει με τη θετική εξέλιξη της ιδιωτικής κατανάλωσης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για διαρκή αγαθά, καθώς η καταναλωτική εμπιστοσύνη ενισχύθηκε. Η ετήσια αύξηση της μέσης ακαθάριστης ροής στεγαστικών δανείων συνδέεται με την ανοδική τάση του δείκτη τιμών κατοικιών, με τη μείωση που κατέγραψαν τα τραπεζικά επιτόκια των στεγαστικών δανείων το πρώτο δεκάμηνο του έτους έναντι του ίδιου διαστήματος του 2024, εξελίξεις οι οποίες επέδρασαν ενισχυτικά στη ζήτηση δανείων, καθώς επίσης και με την επίδραση του προγράμματος “Σπίτι μου II”.

Η Γενική Γραμματέας

Θεώνη Αλαμπάση

Κοινοποίηση

Γραφείο κ. Υπουργού

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο κ. Γενικής Γραμματέως
- Δ/ση Χρηματοοικονομικής Πολιτικής
- Δ/ση Χρηματοοικονομικής Πολιτικής (Τμήμα Γ')